

Behandelingsvoorstel voor de commissie Ruimte en Groen

Onderwerp: Stand van zaken particuliere nieuwe natuur

Cie-datum : 5 april 2004

Cie-nummer: 2004REG50

Procedure: in GS (na Cie. Vergadering) op: -	inspraak:nee
eerdere behandeling in cie: nee	op:
in PS: nee	op:

Behandelend ambtenaar: A. Geerdes

toestel: 2748

Portefeuillehouder: Lokker

Inleiding

Sinds 2000 is het Programma Beheer in werking. Met dit subsidiestelsel van het ministerie van LNV hebben particulieren de mogelijkheid om met subsidie nieuwe natuur te realiseren ten behoeve van de EHS. In haar natuurgebiedsplannen heeft de Provincie Utrecht dat in alle begrensde natuurgebieden mogelijk gemaakt. Bijgaand document geeft een kort overzicht van de nieuwe natuur die door particulieren is gerealiseerd. Het zijn de cijfers voor zover ze bij de provincie bekend zijn. Voor de jaren 2000 tot en met 2003 benadert dit de werkelijkheid. Voor 2004 zijn er ongetwijfeld meer aanvragen gedaan dan op dit moment bij de provincie of DLG-Utrecht bekend is. Het aantal hectares nieuwe particuliere natuur zal in 2004 dan ook hoger uitkomen dan in de eerste grafiek is weergegeven. In het Langbroekerweteringgebied zijn de meeste aanvragen gedaan. Het kaartje met bijbehorende tabel geeft daar een beeld van.

Vervolg inleiding op pagina 2: nee

Wordt geagendeerd:

ter kennisneming, het stuk wordt niet besproken.

Communicatie

Teneinde potentiële kandidaten en andere betrokkenen te laten zien dat er steeds meer particuliere eigenaren zijn die via het Programma Beheer nieuwe natuur realiseren zal een persbericht worden gemaakt. Hierin zal ook de rol van de provincie (stimulerend, o.a. door persoonlijk advies) naar voren gebracht worden. Ook zal een artikel gemaakt worden voor de provinciale nieuwsbrief particulier natuurbeheer.

Bijlagen

Stand van zaken particuliere nieuwe natuur

Stand van zaken nieuwe particuliere natuur in de provincie Utrecht

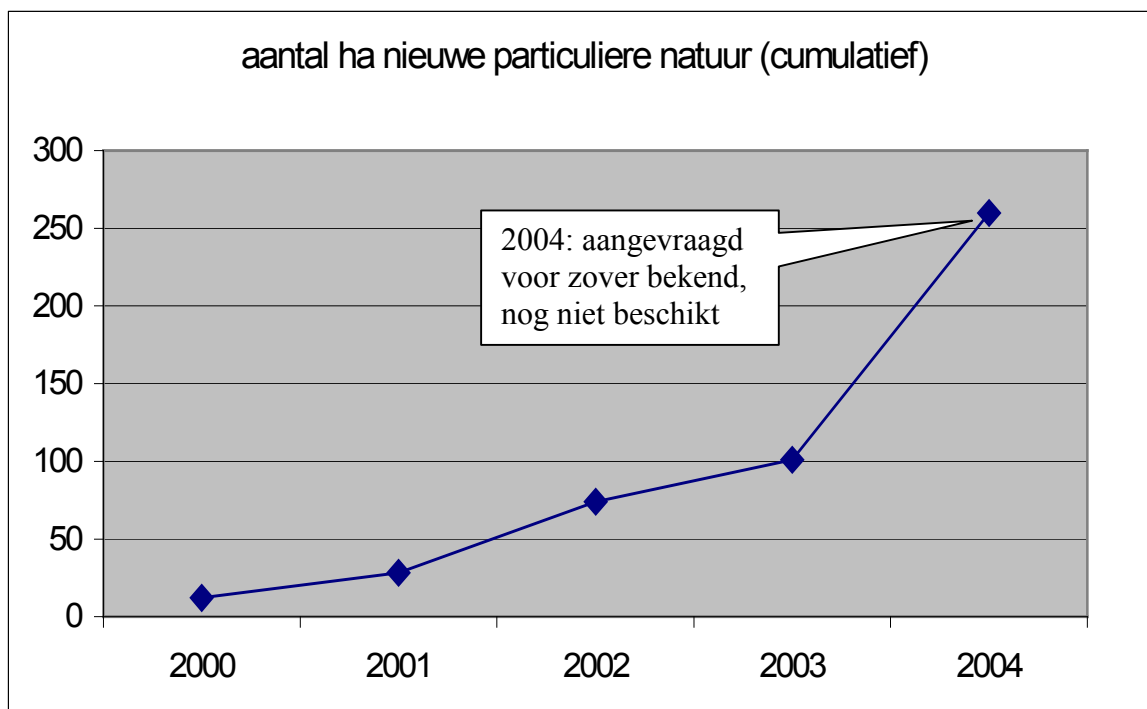
De provincie Utrecht heeft in al haar natuurgebiedsplannen de mogelijkheid geboden van particulier natuurbeheer. De basis daarvoor is in 1996 gelegd met de vaststelling door PS van het Plan Veiligstelling Gebieden, waarin is vastgelegd dat particulier beheer één van de manieren is om natuurgebieden veilig te stellen.

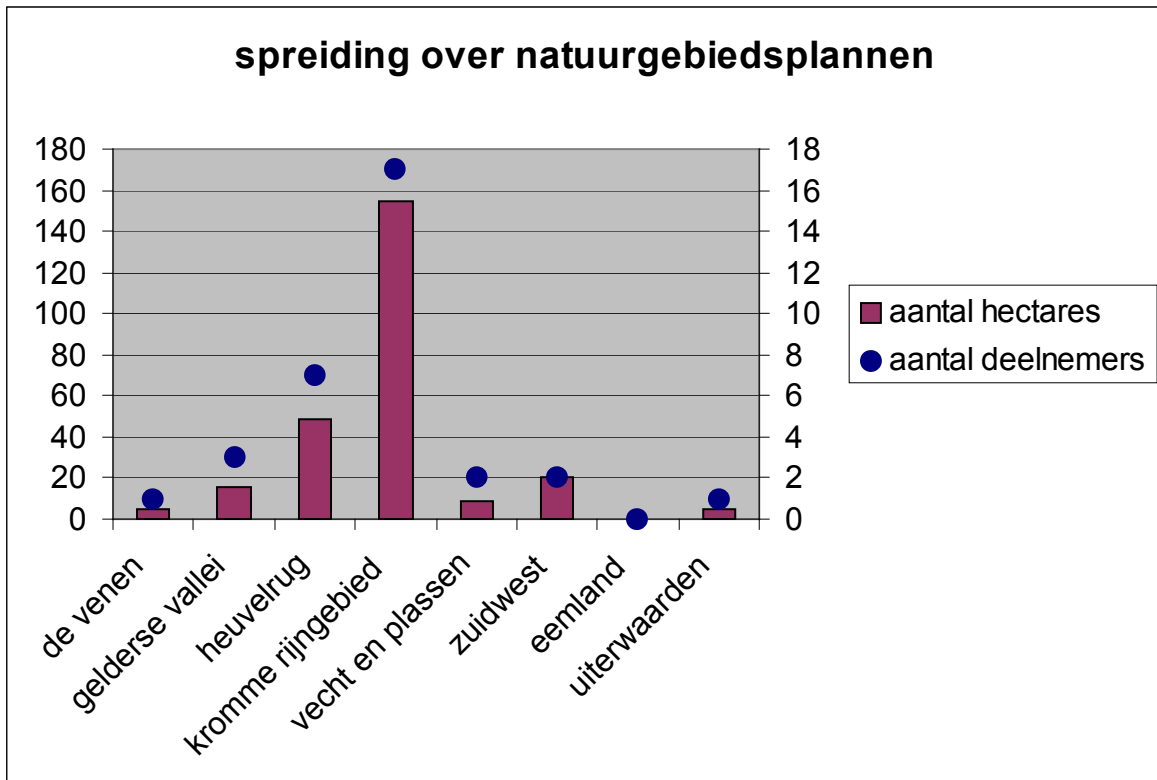
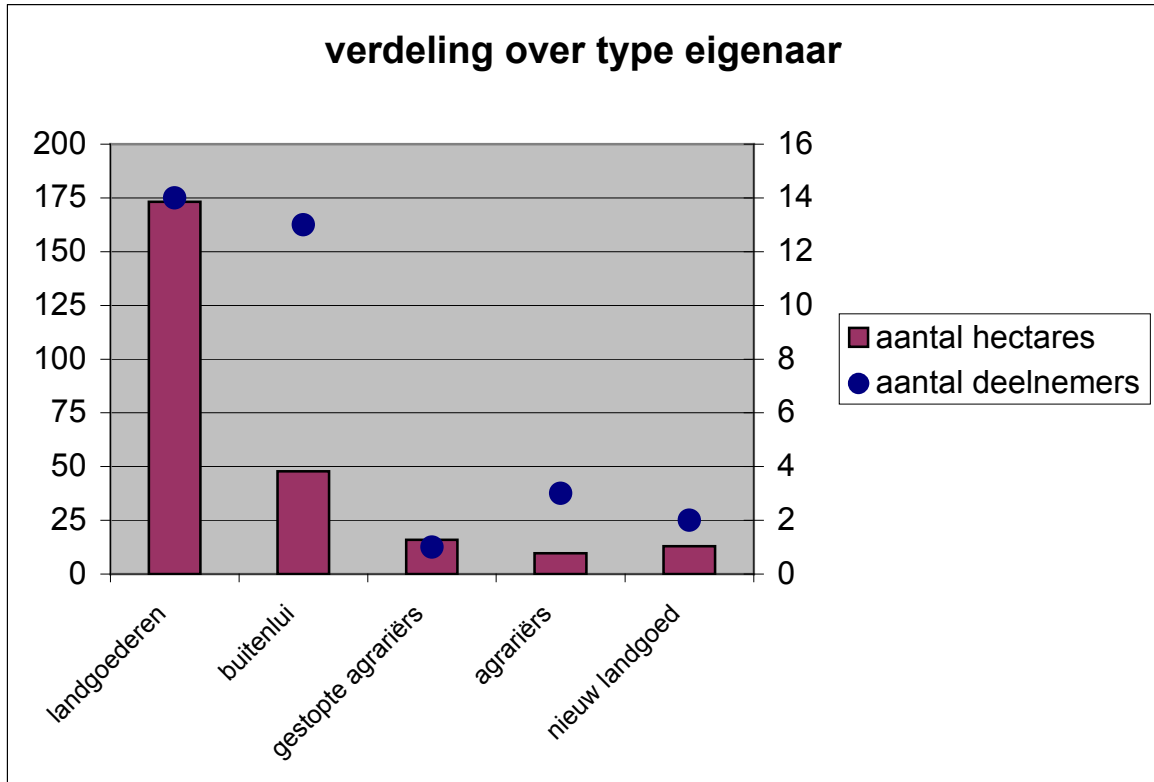
Dit betekent dat nieuwe natuur niet per definitie door de drie grote natuurbeschermingsorganisaties hoeft te worden gerealiseerd, maar dat ook de particuliere eigenaar dat kan doen. Het omvormen van landbouwgrond tot natuur brengt waardedaling van de grond met zich mee. Dit krijgt de particuliere eigenaar vergoed van het Rijk in de vorm van subsidie functieverandering, onderdeel van de Subsidieregeling Natuurbeheer, onderdeel van het Programma Beheer.

Het kabinet Balkenende II heeft besloten tot een verdere ombuiging van verwerving (door natuurbeschermingsorganisaties) naar beheer (door de huidige eigenaren). Vanaf nu moet in totaal 40% van de nog te realiseren nieuwe natuur via beheer worden gerealiseerd, te verdelen in 30% via particulier natuurbeheer en 10% via agrarisch natuurbeheer.

Ook de provincie wil sterker inzetten op particulier natuurbeheer. In het coalitieakkoord worden concrete voorstellen aangekondigd met betrekking tot de manier waarop de provincie het particuliere natuurbeheer wil stimuleren. Deze voorstellen zullen op korte termijn worden gepresenteerd. Onderstaande cijfers en grafieken moeten gezien worden als tussentijdse informatie.

NB: cijfers voor zover bij de provincie bekend in februari 2004. Subsidie-aanvragen voor particulier natuurbeheer voor 2004 zijn nog niet beschikbaar. Er kunnen aanvragen voor 2004 zijn gedaan die bij de provincie niet bekend zijn.

Enkele conclusies:

Het aantal hectares loopt op (cumulatief) tot tenminste 260 in 2004. Duidelijk blijkt dat de Subsidieregeling Natuurbeheer tijd nodig heeft (gehad). Ook vereenvoudigingen in de

aanvraagprocedure die naar aanleiding van de evaluatie van het Programma Beheer zijn doorgevoerd speelt een rol in de sterke toename in 2004.

Er zijn tot nu toe 33 deelnemers, die gemiddeld 7,9 ha hebben aangevraagd. Het aantal hectares per aanvrager loopt uiteen van 0,8 tot 25 ha.

Gemiddeld gaat het om 6,3 ha aaneengesloten nieuwe natuur. Met name op landgoederen worden echter veel graslandpercelen die omgeven zijn door bos omgevormd tot nieuwe natuur waardoor grotere aaneengesloten natuurgebieden ontstaan. Bij de "buitenlui" en agrariërs is vaker sprake van echt geïsoleerde situaties. In zoekgebieden kan dit blijvend zijn (o.a. Langbroek). Het Programma Beheer leidt tot versnippering in beheer en soms ook in ligging van natuur (zoekgebieden), dit was te verwachten, maar is wel een punt van aandacht.

Het zijn met name landgoedeigenaren en "buitenlui" die meedoen; de landgoedeigenaren echter voor een veel groter aantal hectares. Met name op de landgoederen is vaak sprake van grote winst omdat de percelen verspreid over het landgoed nooit zouden worden verkocht aan DLG en omdat de vermogenspositie van de landgoederen wordt versterkt zonder dat dit ten koste gaat van de instandhouding. Wel is er bij de landgoederen zorg over de exploitatie omdat men voor het beheer van de betreffende percelen geheel afhankelijk wordt van subsidies.

Het Langbroekerweteringgebied scoort het hoogst met 17 van de 33 deelnemers (zie ook kaart). Hier spelen de volgende factoren: veel landgoederen, veel "buitenlui", relatief slechte agrarische situatie, hoog subsidiebedrag functieverandering.

Van de nieuwe natuur is ca 47 ha bos, de rest is vrijwel allemaal grasland. Er is op dit moment nog geen pluspakket aanwezig (lange ontwikkelingstijd). Op zes deelnemers na hebben allen inrichtingsmaatregelen getroffen. Daarbij gaat het naast de aanplant van bos om het afgraven van (delen van) percelen met als doel een pluspakket soortenrijk grasland.

Overzicht nieuwe particuliere natuur Langbroekerwetering, stand van zaken 1-2-2004

Nummers verwijzen naar bijgaande kaart

- 1 Uitgevoerd in 2003. 2 ha grasland achter nieuw huis. Slootkanten afgevlakt, weidegreppels verdiept en verbreed en waterpartij gegraven. Vrijkomende grond op rest van perceel verwerkt.
- 2 Aangevraagd voor 2004. 7 ha grasland op plek met relatief veel kwel. De helft wordt afgeplagd, op de andere helft worden slootkanten afgevlakt en weidegreppels verbreed en verdiept.
- 3 Aangevraagd voor 2004. Landgoed Beverweerd. 6 ha grasland en 1 ha moeras. Moeras wordt afgegraven, deels in de vorm van slootkanten.
- 4 Aangevraagd voor 2004. Landgoed Sterkenburg. 6 ha grasland. 2 ha wordt afgeplagd.
- 5 Uitgevoerd 2002. 2 ha grasland en 2 ha bos. In grasland poel gegraven en slootkant afgevlakt. Bos sluit aan bij bestaand bos.
- 6 Aangevraagd voor 2004. 3 ha droog grasland. Geen inrichting.
- 7 Uitgevoerd in 2001 – 2003. Landgoed Klein Sterkenburg. 20 ha grasland en 5 ha bos. In grasland enkele poelen gegraven, slootkanten afgevlakt en weidegreppels verbreed en verdiept. Bos deels aansluitend aan bestaand, deels vrijliggend.
- 8 Aangevraagd in 2004. 4 ha droog grasland. Twee aangrenzende eigenaren. Geen inrichting.
- 9 Aangevraagd voor 2004. Landgoed Rhodesteyn. 7 ha grasland verspreid over vier percelen temidden of langs bestaand bos. 2 ha wordt afgeplagd.
- 10 Aangevraagd voor 2004. Landgoed Hindersteyn. 6 ha grasland en 0,5 ha moeras verspreid over drie percelen temidden of langs bestaand bos. In grasland worden slootkanten afgevlakt.
- 11 Aangevraagd voor 2004. 5 ha grasland, 1 ha bos en 0,5 ha moeras. Twee aangrenzende eigenaren. Verbindt Hindersteyn en Lunenburg.
- 12 Uitvoering in 2004. Landgoed Lunenburg. 15 ha grasland en 3 ha bos. In grasland worden slootkanten afgevlakt en weidegreppels verbreed en verdiept.
- 13 Uitvoering in 2004. 11 ha grasland, 3 ha struweel, 2 ha moeras. Ligt in ecologische verbindingzone tussen Sandenburg en Lunenburg.
- 14 Aangevraagd in 2004. Landgoed Sandenburg. 7 ha grasland en 1 ha moeras. Geen inrichting in grasland.
- 15 Aangevraagd in 2004. Landgoed Sandenburg. 6 ha grasland en 5 ha bos. 2 ha grasland wordt afgeplagd. Poel in grasland.
- 16 Uitgevoerd in 2002. 2 ha bos en 1 ha grasland.
- 17 Uitgevoerd in 2003. 2 ha bos en 2 ha grasland. In grasland slootkanten afgevlakt en poel gegraven.

